

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Secunda. Textus: Ascendit in montem orare. Thema: Oratio
præcedat opera, & erunt prospera.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO S. BARTHOLOMÆI.

CONCIO SECUNDA.

Textus. Ascendit in montem orare. Lucae cap. 6.

Thema. Ut actiones nostræ prosperæ sint, cum oratione incipiant, & cum prece finiantur.

Exordium.

Cravius Boldonus, fonti per montis vertices deorsum præcipitato subscripsit: *Perpetuo sonitu.* Fons gratiarum est oratio, actiones & opera nostra in caelebrosæ, ac miseræ hujus vitæ decursu; *perpetuo sonitu,* inquam, oratione incipiant, & prece finiantur,

ut prosperum fortiantur intentum: Exemplum dedit S. Bartholomæus, qui centies de die, tot vicibus noctu ad preces genua flexit, & oravit. Hortatur idipsum sacer textus: *Non impediantur*

Textus Sacre Scripturae.

orare semper: Eccles. cap. 18. *Oportet semper orare, & nunquam deficere;* hortatur S. Lucas c. 18. Et S. Paulus 1. ad Theff. cap. 5. *Sine intermissione orate.* Et ad Coloss. 4. *Orationi instate, vigilantes in eâ, in gratiarum actione.* Tobie filio præcepit cap. 4. *Omni tempore benedic Deum, & pete a eo, ut vias tuas dirigat, & omnia consilia tua in ipso permane-*

SS. Patres.

ant. Patres audiamus: *In omni casu, in omni periculo, pro omni desiderio desiderato semper inveniemus sanctos, principiter ad orationis subsidium refugisse, quasi ibi promptius, quæ petebant, consecuturos.* Scribit S. Bonav. de perfect. Rel. lib. 2. cap. 68. *Orationis virtus hominem illuminat, nam & oratione melius solvuntur dubia, quàm inquisitione alia, citiusque panduntur*

S. Bonavent.

dantur secreta precibus, quàm studio. Docet S. Laurentius Justinianus de orat. c. 2. *Ubi assiduis orationibus pulsatur cœlum, potentia semper calcatur armorum.* Inquit S. Augustinus Serm. 28. de temp. *Hoc est remedium ejus, qui vitiorum incitamentis afluat, ut, quoties quolibet vitio tangitur, toties ad orationem fugiat, quia frequens oratio vitiorum impugnationem exstinguit:* docet S. Basilius lib. 3. sentent. *Oratio sit sine cessatione, oratio sit frequens, oratio de ore tuo non cadat, insiste orationi, surge in nocte ad precem, pernocta in oratione, rursum ora,* hortatur S. Bernardus cap. 49. Et S. Gregorius in Psal. 129. *Esto sedulus in oratione, esto in precibus importunus, esto raptor, esto violentus, ut vim etiam inferas cœlis.* Coronidem imponit S. Hieronymus ep. 12. ad Eustochium: *Nec cibi sumantur, nisi oratione præmissa, nec recedatur à mensa, nisi referantur creatori gratiæ &c. egredientes de hospitio armet oratio, regredientibus de platea oratio occurrat antequam sessio, nec prius corpusculum requiescat, quàm animam pascat.* Divinâ gratiâ invocata audiantur Conceptus.

S. Laurentius Justinianus.

S. Augustinus.

S. Basilius.

S. Bernardus.

S. Gregorius.

S. Hieronymus.

CONCEPTUS I.

Israëlitæ Gabaenorum sceleribus ad Justitiæ zelum inflammati, ulcisci DEI offensam se præparant: *Egressi sunt itaque omnes filii Israël, & partes congregati quasi vir unus de Dan usque Bersabee, & terra Galaad.* Judic. cap. 20. Ita congregati priusquam Benjamitas aggrediuntur, & invadunt, una simul in Maspha descendunt: *Quasi vir unus ad dominium in Maspha:* cur descendunt prius in Maspha? Respondet Tirinus commentario in Judicum cap. 20. *Locus orationis erat in Maspha:* ante pugnam omnium primò ad orandum conveniunt, & sic ab oratione incipientes pugnam ingressi, opus hoc cum prece inceptum, triumphis resplenduit nobilitatum. Desuper S. Cajetanus: *Optimum principium, convenire ad supplicandum Deo.* Qui precando,

Consumatio.

cando, orando, opus suum incipit, fructuose finiet, ad exoptatum scopum pertinet.

CONCEPTUS II.

In Apocalypsi cap. 1. se Christus Dei Filius: *Alpha, & Omega*, id est: Principium, & Finem intitulat: cur Principium & Finem? quare se principium nominet intelligo, à Deo enim omnia habent originem, esse, & existentiam; sed cur & finem se vocat? Ideo inquit Helias apud Nazianzenum, principium, & etiam finem se vocat: ut qui cum Deo opus bene incipit, precando, orando ante opus, divino suffragio adjutus, non aliter quam feliciter opus finiet, desideratum intentum obtinebit; opus quam optime conducet, terminabitur, eventum videamus oculis. Josue c. 6.

CONCEPTUS III.

Ad urbem Jericho fortunatissimi sunt Judæi, urbem milite obarmatam, & bellicis machinis præunitam, firmiter clausam, optimè prævisam; capiunt, in potestatem suam redigunt: *Jericho clausa erat, atque munita, &c. cæperunt civitatem.* Josue cap. 6. Hi ipsi gloriosi, ac victoriosi milites, jam triumpho audaciores in Haienses vicinorum strage perterritos, nec munitionibus bellicis obarmatos, manum cogunt, sed infelicissimo eventu à Haiensibus cæsi, in fugam pulsi, indecorè terga vertere coguntur: ita Josue cap. 7. *Ascenderunt tria millia pugnatorum, qui statim terga vertentes, percussi sunt à viris urbis Hai.* Quæ est causa, quòd ad Hai paucissimis viris munitam cædantur, in fugam vertantur, qui contra tot bellatores milites, in munitissima civitate Jericho, victores exstiterunt? in utràque actione initium considerare lubeat: quali modo nempe Judæi tam ad Hai, quam ad Jericho expugnandam, inceperunt, & causa felicitis, ac infelicitis eventus patebit: Ad Jericho dum venissent Judæi, omnium primò occupantur precibus, clamore, & vociferatione ad Deum: *Clamabit omnis populus vociferatione maximâ.* Apud Jericho auditur prius indulgentiæ sonus, prius Arca religiosè ducitur hume-

humeris Sacerdotum sublata, prius populi clamor divinum sibi
 asciscit auxilium: ergo ab expiatione, Deique placatione ince-
 ptum, felici victoriâ nobilitatum est bellum. Ast Hai invadunt
 nullâ præmissâ oratione, non circumfertur Arca, non vociferatur
 populus à Deo auxilium petiturus, hinc infelices cadunt, turpiter
 preces fundunt, victoriosi, gloriosi fuerunt: ecce ad oculum ex-
 emplum patet, preces si actionibus præmittimus, pro auxilio,
 submissò genu Deum si ante invocamus, opera si cum Deo, cum
 Alpha incipimus, Omega, felicem finem & exitum sortimur. Ini-
 tio operum si preces desint, deerit & felix eventus, emanabit opta-
 tus scopus. Expertus est Rex Saul.

CONCEPTUS IV.

David felix ac gloriosus existit victor contra Goliath. 1. Reg.
 cap. 17. Saul infelicissimè pugnat contra Philistæos, 1. Reg. cap. 13.
 David puer armis inexpertus, Saul vir grandævus, miles exerci-
 tatus erat, unde ergò Saul infeliciter ceditur, & in montibus Gel-
 boë occumbit. David triumphat victoriis, ornatur coronis; in-
 fortunatissimi sui congressûs causam indicat Saul 1. Regum 13:
Faciem Domini non placavi. S. Cajetanus legit: *Non precatus*
sum. Preces, invocationem divini Numinis non præmisit Saul,
 hinc tam infortunatus ceditur, interiit, omnia perdidit. Econtra
 David ante certamen, & omnium primò supplices ad Deum mit-
 tit, Deum pro auxilio invocat, dein fundam vibrat, lapidem fron-
 ti illidit, gigantem sternit. Audiamus Scripturam: *Tu venis ad*
me cum gladio & hasta, & clypeo, ego autem venio ad te in no-
mine Domini exercituum, Dei agminum Israel. 1. Regum 17.
 S. Chrysostomus legit: *Tu venis ad me fidens in gladio, ego in*
Deo; tu in clypeo, ego in prece. Non adèò magnæ erant Davidi
 à corpore vires, sed fuerunt maximæ à prece, ergò dum auxilia-
 res præcum manus assumit, lapide dexterè jacto, gigantem de-
 jicit; ubi novit David pro se stare preces, & hostem carere ora-
 tionis auxilio, pugnx provocationem ad se rapuit, & feliciter
 devicit: *Ego in prece.* O quantæ sunt vires orationis ad robo-
 randam

Pars II.

(D d)

randam

randam fiduciam, ad depellendam miseriam, ad reportandam victoriam! qui orationis subsidium abiecit, non est stabilis triumphus nullâ oratione firmatus, ut etiam calamitas non est stabilis, si adlit oratio afferens patrocinium, & numen reddens placatum. Ergo qui desiderat fortunatum actionis suæ exitum, à Jove, Deum orando, precando, sumat principium.

CONCEPTUS V.

Cain & Abel fratres offerunt DEO munera diversissimo eventu: *Respexit Deus ad Abel, & ad munera ejus, ad Cain autem, & ad munera illius non respexit.* Genes. cap. 4. Cur finem optimum sortitur Abel, Cain frustratur? Causalem desumit S. Ambrosius ex cap. 4. Genes. ubi Deus ad Cain iratum inquit: *Nonne, si bene egeris, recipies.* 72. Interpretes legunt: *Si bene offers:* ergo ideò Cain frustratur sine suo, vacuus meritis recedit, *ad Cain, & ad munera illius non respexit,* quia non bene obtulit, sacrificio aliquid defuit; & quid illud? Respondet Ambrosius in cap. 4. Genes. *Ante omnia debebat offerre primitias orationis;* oratio defuit, oratio non fuit præmissa, ideò malè cessit Cain, sine merito abiit. Oravit autem omnium primò Abel, munera sua Altissimo supplici prece dicavit, inde felici potitur sine, & eventu; *Respexit ad Abel, & ad munera ejus.*

CONCEPTUS VI.

Elia igneo curru ad cœlum raptus, 4. Regum 2. discipulo suo Eliseo pallium suum reliquit: Eliseus tripudians, quia pallium Eliæ habet, existimat unâ cum hoc pallio Eliæ, sibi cœlum & terram obedire debere; veniens ergo ad ripam Jordanis pallio Eliæ percutit fluminis undas, imperans, ut sibi viam, & transitum, ut olim Israëlitis, in partes sese dividendo, pararent, at sordæ aquæ Jordanis, non obediunt, susurro murmure fluere continuant, *& pallio Eliæ, quod ceciderat ei, percussit aquas, & non sunt divisa.* Secundâ ergo vice, & iteratò, pallio Eliæ Eliseus

scelus percutit, & tangit aquas Jordanis, & obedit unda, gradum silit, per medium se dividit, à dexteris, & à sinistris in parietem erigitur, iter, & viam Elisæo pandit, securum passum, ac transitum parat; *Percussit aquas, & divisa sunt huc atque illuc, & transitus Elisæus.* Quæ est causa, quod primâ vice ad tactum Jordanis se aquæ non dividant, iter, & viam non pandant, obediunt autem secundâ vice percussæ, ac tactæ? Advertit Abulensis; primâ vice Elisæus tangens aquas, nullas preces ad Deum fudit, auxilium divinum non implorâsse, hinc infructuosâ actio, surdæ aquæ, confusus Propheta. Secundâ vice, antequam aquas percuteret, preces præmisit, Deum invocavit; clamans in cœlum opem flagitat; *Ubi est Deus Elia etiam nunc?* Sic precibus præmissis, Dei auxilio invocato, quod desiderat, obtinet, eventu desiderato fruitur, obediunt undæ, transit per miraculum; oratio ergo præmissa operibus, & actionibus, eas prosperas, felices, fortunatas facit. Patet in Esther, & Judith.

CONCEPTUS VII.

Actu decretum Regis, ut pereant Judæi, valvis affixum, obvîè patuit: *Statim in Susa pependit edictum:* Esther c. 3. Mardocheus hortatur Reginam, supplicet Regi, ne pereat gens tota: difficilis hæc actio: lex erat Persis, si etiam Regina sine licentiâ prius obtentâ, ausa fuerit ad Regem ingredi, moriatur; si nunc Regina Esther ad Regem ingredi differt, terminus fatalis, dies præscriptus feralis sententiæ, elabetur. Ergo vitam propriam postponit, salutem omnium consulit Esther, sine licentiâ ad Regem ingreditur; & quid accidit? Ex horâ mentem Regis immutat, sibi affectum, populo Judaico gratiam impetrat: O felix actio! unde operi huic tam fortunatus, & exoptatus eventus? notare libet: Esther supplices suas ab oratione ad Deum incepit: *Confugit ad Dominum, pavens periculum, quod imminebat.* cap. 14. Adest S. Augustinus ep. 199. *Orantem statim exaudivit, quia cordis inspector eam verè dicere scivit.* Oratio præmissa operibus, actionem faciunt felicem, finem procurant gaudiosum,

(Dd) 2

diosum,

diosum, eventum prosperum. Judith debilis fœmina detruncat Holophernem, unde fœminæ tantæ vires, actio tam prospera? Preces præmisit: preces acuerunt gladium, roborarunt brachium, firmarunt animum: *Stetit Judith ante lectum, orans cum lachrymis, & labiorum motu, in silentio dicens: Confirma me Deus Israel, & respice in hâc horâ ad opera manuum mearum, ut sicut promisisti, Jerusalem civitatem tuam erigas, & hoc quod credens per te fieri posse cogitavi, perficiam; audistis linguam, attendite dexteram: Cum evaginâisset illum (gladium inquam) apprehendit comam capitis ejus, & ait: Confirma me Domine Deus in hac horâ, & percussit bis in cervicem ejus, & abscidit caput ejus. Bis oravit, & bis percussit, ad opera manuum, ut Deus oculos convertat, orat, & dum exorat, felicem exitum impetrat; dum labia orationis muniuntur auxilio, reportatur victoria, triumphat fœmina.*

Epilogus.

Ergò, ut & nostræ actiones prosperæ sint, ac felices, preces ad Deum præmittamus; precando cum S. Matre Ecclesiæ: *Actiones nostras quasumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere, ut cuncta nostra oratio, & operatio, à te semper incipiat, & per te cœpta, finiatur.*
Amen.

IN FESTO